

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัยโดยสรุป และอภิปราย พร้อมทั้งขอเสนอแนะ ตามลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจปัญหาปัจจุบันในการไร้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ยกเว้นโรงเรียนในโครงการมัธยมแบบประสม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารหัวหน้าสายวิชา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 จำนวน 8 โรงเรียน คือ โรงเรียนโคกกระเทียมวิฑฒาดัย ลพบุรี โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ พระนครศรีอยุธยา โรงเรียนสุวีวิทยา สระบุรี โรงเรียนอ่างทองวิทยาคม โรงเรียนสตรีอ่างทอง โรงเรียนสิงห์บุรี โรงเรียนชนานาพิทยาคม และโรงเรียนอุทัยวิทยาคม ประชากรที่จะใช้ในการวิจัย โรงเรียนละ 32 คน รวมทั้งสิ้น 256 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ แบบแรกเป็นแบบตรวจสอบ ในแต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือกไม่เท่ากัน และบางข้อผู้ตอบสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ แบบที่สองเป็นแบบประมาณค่า แต่ละข้อคำถามจะมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ โดยดัดแปลงจากแบบประมาณค่าของ Likert คือ มีปัญหาน้อยที่สุด น้อย มาก และ มากที่สุด และบางข้อคิดว่าโรงเรียนอาจไม่ได้ปฏิบัติ จึงใส่ช่องไม่ปฏิบัติไว้ด้วย แบบที่สามคือ คำถามแบบปลายเปิด เป็นแบบสำรวจเพื่อให้ผู้ตอบเพิ่มเติมหรือระบุปัญหาที่พบในการไร้หลักสูตร

ในการสร้างเครื่องมือ คำเนินการตามลำดับ โดยเริ่มจากศึกษาวัตถุประสงค์ การวิจัยครั้งนี้ และพิจารณาโครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตร ตลอดจนศึกษาทฤษฎี เกี่ยวกับหลักพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้จากตำราและเอกสาร จากนั้นได้สำรวจ และประมวลปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่จากแหล่งต่าง ๆ ที่ได้สำรวจและประมวลไว้ แล้วนำ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและสำรวจสร้างเป็นแบบสำรวจ ทั้งหมด 14 ฉบับ จากนั้นได้นำแบบ สสำรวจไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแบบสำรวจ และพร้อมกันนั้นนำ ไปทดลองในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ไม่ใช่โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 3 โรงเรียน หลังจากนั้นได้นำเอาข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ตอบแบบสอบถามที่ไป ทดลอง มาปรับปรุงแก้ไขจนได้แบบสำรวจ 14 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหาร โครงสร้าง มี 2 ตอน ตอนแรกเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่สองเป็นการสำรวจปัญหาการใช้หลักสูตร ของ ผู้บริหาร ฉบับที่ 2 สำหรับหัวหน้าสาขาวิชา มี 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2 เป็นปัญหาการใช้ แบ่งเป็นแบบตรวจสอบและแบบประมาณค่า ตอนที่ 3 แบบเขียนตอบ ฉบับที่ 3 ถึง ฉบับที่ 10 เป็นแบบสำรวจสำหรับอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ศึกษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษา และศิลปะปฏิบัติ โครงสร้างมี 2 ตอน ตอนแรกเป็น ข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2 เป็นการสำรวจปัญหาการใช้ แบ่งเป็นแบบตรวจสอบ และประมาณค่า ส่วนฉบับที่ 11 ถึง 14 เป็นแบบสำรวจเจ้าหน้าที่แนะแนว ทะเบียน วัลผลการ ศึกษา และห้องสมุด แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนแรกเป็น ข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2 เป็นการสำรวจ ปัญหา มีแบบประมาณค่าและเขียนตอบ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้นำแบบสำรวจ จำนวน 232 ฉบับ เท่ากับจำนวน บุคลากรที่มีอยู่จริงในโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย กล่าวคือถ้าโรงเรียนใดไม่เปิดสอนวิชาใด หรือ ไม่มีบุคลากรทำหน้าที่ใดก็จะไม่แจกแบบสำรวจในวิชานั้น หรือหน้าที่นั้น ๆ และในการแจกแบบ สสำรวจผู้วิจัยได้นำไปแจกและรับกลับด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบจำนวน เมื่อ ตรวจสอบแบบสำรวจแล้วปรากฏว่าทุกฉบับที่ได้กลับคืนมาใช้ได้ คือจำนวน 232 ฉบับ คิดเป็นร้อย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

4.1 หาการอยละของค่าตอบจากแบบสำรวจตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ

4.2 แบบสำรวจตอนที่ 2 ก. ของแบบสำรวจสำหรับหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอน มาเจงนับหาความถี่เสนอโดยใช้คะแนนดิบ และนำเอาเรื่องที่เหมาะสมมาหาค่าสหสัมพันธ์โดยค่าแทน เพื่อเปรียบเทียบระหว่างหมวดวิชาและภายในสายวิชา

4.3 แบบสำรวจตอนที่ 2 ของผู้บริหารโรงเรียน ตอนที่ 2 ข. ของหัวหน้าสาย และอาจารย์ผู้สอน และตอนที่ 2 ก. ของแบบสำรวจสำหรับเจ้าหน้าที่ ซึ่งถามแบบประมาณค่า มาหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อดูระดับปัญหาโดยถือว่าค่าถามใดมีค่าเฉลี่ย 2.5 ขึ้นไปมีปัญหาอยู่ในระดับ มีปัญหามาก

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ พอดีสรุปผลการวิจัยการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละกลุ่มได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดที่พอสรุปได้คือ
  - 1.1 วุฒิต่างวิชาชีพ ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ มีวุฒิปริญญาตรีมากกว่าวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 58.07, 78.38 และ 65.62 ส่วนหัวหน้าสายวิชา มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 51.72 มีปริญญาโทเพียง 2 คน ซึ่งเป็นผู้บริหาร
  - 1.2 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่ง 5 ปี ขึ้นไป หัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งมากกว่า 1 ปี กับ 5 ปี ขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 36.21 อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่สอนมัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่า 1 ปี ส่วนเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ มีระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งต่ำกว่า 1 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.63

1.3 การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ พบว่าผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เคยร่วมประชุม อบรม สัมมนาแล้ว เป็นส่วนใหญ่ แต่ครูสอนส่วนมากไม่เคย คิดเป็นร้อยละ 61.26

2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน ปรากฏว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมีปัญหามากเป็นส่วนใหญ่ ข้อที่มีปัญหามากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดลงไป มีดังนี้

2.1 ด้านการบริหารบุคลากรมีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนบุคลากรที่จะรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ

2.2 ด้านการบริหารวิชาการ มีปัญหาเรื่องการจัดโปรแกรมการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น การจัดการวางสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ และความสอดคล้องของหลักสูตร หมวดวิชาชีพที่มีต่อความต้องการของนักเรียน

2.3 ด้านการบริหารอาคารสถานที่ และวัสดุ อุปกรณ์ ที่มีปัญหามากคือหนังสือ หลักสูตร และเอกสารชุดคู่มือประกอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอ

2.4 ด้านการบริหารทั่วไป เป็นปัญหาเกี่ยวกับการที่นักเรียนเรียนในระบบทวิภาคี ทำให้เกิดปัญหาด้านการปกครอง กับการกำหนดนโยบายร่วมกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่ม

3. วิธีสอน วิธีวัดผล และวิธีการออกข้อสอบที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้และที่อาจารย์ผู้สอนใช้หรือปฏิบัติ ปรากฏว่า

3.1 วิธีสอน วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาเสนอแนะให้ใช้มากเรียงตามลำดับที่ 1 ถึง 3 คือ การบรรยายกับการฝึกทักษะ การแบ่งกลุ่มคนควา และการฝึกปฏิบัติ ส่วนวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้ตามลำดับที่ 1 ถึง 4 ได้แก่ การบรรยาย การฝึกทักษะ การฝึกปฏิบัติ และการแบ่งกลุ่มคนควา ซึ่งจะเห็นว่า วิธีสอนที่หัวหน้าสายเสนอแนะกับวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากเหมือนกัน ถ้าจะพิจารณาแต่ละสายวิชาแล้ว วิธีสอนที่ใช้มากจะเป็นไปตามลักษณะวิชา คือกลุ่มวิชาทักษะ ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ พละนาฏย ใช้วิธีบรรยาย และปฏิบัติมาก วิชาสังคมศึกษากับวิทยาศาสตร์ใช้วิธีแบ่งกลุ่มคนควา บรรยาย และปฏิบัติการทดลอง วิชาศิลปะศึกษากับศิลปะปฏิบัติใช้วิธีฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะและบรรยาย

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้วิธีสอนของหัวหน้าสายวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือแนะนำเหมือนกันมากระหว่างสายวิชาเรียงตามลำดับมากไปหาน้อย คือ หัวหน้าสายวิชาศิลปศึกษา กับศิลปปฏิบัติ พลานามัย กับศิลปปฏิบัติ และภาษาไทย กับภาษาอังกฤษ

วิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนเลือกใช้เหมือนกันมาก หรือสัมพันธ์กันมากระหว่างสายวิชาเรียงตามลำดับจากมากคือ อาจารย์ผู้สอนสายวิชาภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษากับศิลปปฏิบัติ คณิตศาสตร์กับภาษาอังกฤษ ภาษาไทยกับสังคมศึกษา พลานามัยกับสังคมศึกษา และพลานามัยกับภาษาไทย

ส่วนวิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำกับอาจารย์ผู้สอนใช้ในแต่ละวิชา มีความสัมพันธ์กันสูง นั่นคือวิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำเหมือนกับวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้มาก

3.2 วิธีวัดผล โดยส่วนรวมแล้ว วิธีวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดคือ การตรวจผลงาน การสอบข้อเขียนปรนัย และอัตนัย รองลงไป สำหรับวิธีวัดผลบางสายวิชาอาจจะแตกต่างออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะวิชา เช่น พลานามัย ศิลปศึกษา ใช้วิธีการสอนภาคปฏิบัติมากที่สุด

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้วิธีวัดผลของหัวหน้าสายที่แนะนำเหมือนกันมากระหว่างสายวิชาเรียงตามลำดับ จากสูงส่งลงไปคือ หัวหน้าสายวิชาพลานามัยกับวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษากับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับศิลปปฏิบัติ สังคมศึกษากับคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์กับศิลปปฏิบัติ

วิธีวัดผลที่อาจารย์ผู้สอนในสายวิชาใช้เหมือนกับวิชาอื่นมากที่สุดคือ วิธีวัดผลในสายวิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เพราะแต่ละหมวดวิชามีค่าสหสัมพันธ์สูงถึง 4 ค่า

ส่วนวิธีวัดผลที่หัวหน้าสายเสนอและอาจารย์ผู้สอนใช้ในแต่ละสายวิชาที่เหมือนกันมากคือ สายวิชาสังคมศึกษา พลานามัย และศิลปปฏิบัติ

3.3 วิธีการออกข้อสอบ ตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาที่อาจารย์ผู้สอนใช้เหมือนกันมากที่สุด ครูผู้สอนออกข้อสอบเอง

4. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสาขาวิชา ผลของการวิจัยสรุปได้คือ

4.1 ห้องเรียน ห้องพิเศษ และสถานที่เรียน ที่อาจารย์ในสาขาวิชาใช้ ความความเห็นของหัวหน้าสาขาวิชาของโรงเรียนธรรมดาเป็นส่วนใหญ่ สาขาวิชาที่มีใช้ห้องพิเศษและสถานที่เรียน นอกจากห้องเรียนธรรมดามากกว่าสาขาวิชาอื่น คือ สาขาวิชาพลานามัย ศิลปศึกษา และศิลปปฏิบัติ

4.2 การให้ระดับคะแนนแต่ละรายวิชาในหมวดตามความเห็นของหัวหน้าสาขาวิชาว่า ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนน โดยให้ความเห็นค่อนข้างสูงมาก

4.3 การใช้หลักสูตรที่หัวหน้าสาขาวิชาประสบปัญหาเหมือนกันเป็นอันดับแรก คือ ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับ ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียนในสาขาวิชา ที่เป็นปัญหารองลงไปได้แก่ การจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางค่านิยมวิชาการ ส่วนปัญหาที่อยู่ในเกณฑ์มากในแต่ละสาขาวิชามีดังนี้

สาขาวิชาภาษาไทย มีปัญหาการใช้หลักสูตรในระดับมีปัญหามากมากกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ การร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดประชุม สัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ รองลงไปคือ ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับ ความเพียงพอของจำนวนครู และความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียนในสาขาวิชา

สาขาวิชาสังคมศึกษา มีปัญหาในระดับมีปัญหามาก จำนวนน้อย ที่มีปัญหามากคือ ความสอดคล้องของประมวลการสอนกับหลักสูตรในแต่ละรายวิชา ความพอเพียงของแบบเรียน ของนักเรียน และการจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา

สาขาวิชาพลานามัย ที่มีปัญหามาก ที่นับว่าสูงสุดคือ การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม การเปิดสอนวิชาเลือก และความพอเพียงของจำนวนครู รองลงไปคือ ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับ

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับ เป็นปัญหามากเป็นอันดับแรก รองลงไปคือ การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา

สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ข้อที่เป็นปัญหามาก มากกว่าปัญหาข้ออื่น ๆ คือ การจัดกิจกรรม ส่งเสริมทางค่านิยมวิชาการของหมวด รองลงไปคือความเพียงพอของจำนวนครู

สายวิชาภาษาอังกฤษมีปัญหามากในระดับมีปัญหามาก น้อยที่สุดในบรรดา สายวิชาทั้งหมด ที่มีปัญหามากมีเพียง 2 ข้อ คือ การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น และความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน

สายวิชาศิลปศึกษา ปัญหาที่เกี่ยวกับความเพียงพอของงบประมาณ เป็นปัญหามาก ในอันดับมากที่สุด รองลงไปคือ การนิเทศครูในหมวดทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร

สายวิชาศิลปปฏิบัติ ปัญหาในระดับมีปัญหามาก มากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมทางค่านิยมการ รองลงไปคือความเพียงพอของแบบเรียน ของนักเรียน

5. ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอน ผลการวิจัยที่พบว่ามีปัญหามากแต่ละเรื่อง คือ

5.1 ความเพียงพอของเอกสารหลักสูตร มีปัญหาการขาดแคลนเกือบทุกประเภท ตัวหลักสูตรเท่านั้นที่มีเพียงพอเป็นส่วนใหญ่ ปัญหาที่ขาดแคลนมากที่สุดคือ หนังสืออ่านประกอบ รองลงไป เป็นคู่มือประเมินผลการเรียน

5.2 ความเพียงพอของสถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนตามหลักสูตรใหม่ ทุกสายวิชามีปัญหาการขาดแคลน เกือบทุกประเภท โดยเฉพาะสายวิชาภาษาไทย ไม่มีใครตอบว่ามีเพียงพอเลย สายวิชาที่ตอบว่ามีเพียงพอน้อยคือ ศิลปศึกษา ศิลปปฏิบัติและวิทยาศาสตร์

5.3 การใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในสายวิชาที่มีปัญหามากในค่านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

5.3.1 ความมุ่งหมาย เกือบทุกสายวิชามีปัญหา เรื่องการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอน สายวิชาศิลป ปฏิบัติเท่านั้นที่ไม่มีปัญหา เรื่องนี้

5.3.2 เนื้อหาวิชา ที่มีปัญหามากในแต่ละสายวิชาคือ ภาษาไทย มีปัญหามากเรื่อง ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียน ค้นคว้าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และการที่หลักสูตรมิได้แบ่งเนื้อหาวรรณคดีในวิชาภาษาไทย บังคับออกเป็นรายวิชาอย่างชัดเจน

สังคมศึกษา มีปัญหามากคือ ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียน ค้นคว้า

พจนานัมัย มีปัญหาเกี่ยวกับการ เปิดวิชาบังคับและวิชา เลือก เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กับเวลาที่สอน และความเพียงพอของ เวลาที่ให้นักเรียนค้นคว้า วิทยาศาสตร์ ข้อที่มีปัญหามากคือ ความเพียงพอของเวลาที่ จะให้นักเรียนค้นคว้า เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กับ เวลาที่สอน และความเป็นสำคัญต่อเนื้อ ของเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ในแต่ละรายวิชา

คณิตศาสตร์ ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์กับการ เลือกเรียน แต่ละรายวิชา และ เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้กับเวลาที่สอน เป็นปัญหามาก

ภาษาอังกฤษ มีปัญหามากในเรื่อง การจัดเนื้อหาวิชาเพื่อใ้ นักเรียนสามารถนำไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน และความพอเพียงของเวลาที่ให้นักเรียนค้นคว้า

ศิลปศึกษา มีปัญหามากเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชา กับ ศิลปะในท้องถิ่น ความเพียงพอของเวลาที่ให้นักเรียนค้นคว้า และการ เปิดสอนรายวิชาตามความ ถนัดและความสนใจของนักเรียน

ศิลปปฏิบัติ มีปัญหามาก เรื่องการ เปิดสอนวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อ สอนองความต้องการของท้องถิ่น จำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนในแต่ละรายวิชา และความพอเพียงของ เวลาที่ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติในแต่ละรายวิชา

5.3.3 การสอน ในแต่ละสายวิชา มีปัญหามากในเรื่องต่อไปนี้

ภาษาไทย มีปัญหาเรื่อง ความเพียงพอของหนังสืออ่านประกอบ ในวิชาวรรณคดี ที่ห้องสมุดจัดบริการให้ กับการที่หลักสูตรกำหนดให้มีการฝึกทักษะทั้ง 4 ในชั่วโมง "การใช้ภาษาไทย" ทุกคาบเวลา

สังคมศึกษา ได้แก่ปัญหาการหาหลักฐานในสังคมมาใช้ในการ สอนวิชาสังคมศึกษา กับการสอนให้นักเรียนเข้าใจและรู้จักแก้ปัญหาของสังคม

พจนานัมัย มีปัญหาเกี่ยวกับความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ และ เครื่องกีฬาในแต่ละรายวิชาที่เปิดสอน

วิทยาศาสตร์ มีปัญหามากคือ การสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในแต่ละรายวิชา กับการใช้ เครื่องมือประกอบการสอนวิทยาศาสตร์

คณิตศาสตร์ มีปัญหามากเรื่อง ความเพียงพอของเวลาที่ใช้ ตรวจงานของนักเรียน กับการได้รับความช่วยเหลือเมื่อมีอุปสรรคในการสอน

ศิลปศึกษา ที่มีปัญหามากที่สุดคือการใช้วัสดุต่าง ๆ ในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ ต่อการเรียนการสอน

5.3.4 การประเมินผล ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมีปัญหามากที่สุดมีเพียง 2 สาขา คือ สาขาวิชาภาษาไทย ได้แก่การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษได้แก่การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะ กับการบังคับให้นักเรียนสอบผ่านในแต่ละรายวิชาก่อนที่จะเรียนรายวิชาอื่นต่อไป

6. ปัญหาการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่มีปัญหา มากกว่าเจ้าหน้าที่อื่น ๆ คือ ปัญหาของเจ้าหน้าที่แนะแนว และที่มีปัญหา น้อยกว่าเจ้าหน้าที่อื่น คือเจ้าหน้าที่ทะเบียน ปัญหาของเจ้าหน้าที่แยกสรุปได้ดังนี้

6.1 เจ้าหน้าที่แนะแนว มีปัญหามากที่สุดที่เป็นปัญหาสูงสุดคือ ความเพียงพอของบุคลากร และการขาดความร่วมมือจากผู้บริหาร การศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพ เพื่อช่วยในการแนะแนว การจัดเวลาเพื่อการแนะแนว การให้ข้อมูลของบุคลากรในโรงเรียน การจัดสถานที่เฉพาะในการให้บริการ และความเข้าใจเกี่ยวกับสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา มีปัญหา มากเรียงตามลำดับรองลงมา

6.2 เจ้าหน้าที่ทะเบียน มีปัญหา มากเรียงตามลำดับคือ ความเพียงพอของบุคลากร แบบฟอร์มที่ใช้ในงานทะเบียน และความเพียงพอของครุภัณฑ์ที่ใช้ในงานทะเบียน

6.3 เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา ปัญหาที่มีอยู่ในระดับมีปัญหา มาก เรียงลำดับจาก สูงสุดลงไปคือ ความเพียงพอของบุคลากร ความชัดเจนของระเบียบการประเมินผล กับระยะเวลาที่กำหนดให้ครูส่งผลการเรียนของนักเรียน และการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลที่กลุ่มโรงเรียนกำหนดขึ้น

6.4 เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ประสบปัญหา มากตามลำดับ ได้แก่ความเพียงพอของบุคลากรกับจำนวนหนังสือประกอบการเรียนตามหลักสูตรใหม่ ความเพียงพอของเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงาน กับขนาดของห้องสมุดต่อจำนวนผู้ใช้ และงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานห้องสมุด

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การอภิปรายเกี่ยวกับผลการวิจัย ในตอนแรกจะอภิปรายถึงมูลเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาการใช้หลักสูตร อันได้แก่ความไม่พร้อมในการเปลี่ยนแปลง ต่อจากนั้นจะอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน การใช้หลักสูตรของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และปัญหาการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ในตอหนายของการอภิปรายแต่ละเรื่อง จะได้เสนอแนะแนวทางในการดำเนินการ เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

อภิปรายมูลเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาการใช้หลักสูตร

เนื่องจากผลของการวิจัย ปรากฏออกมาว่า การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 มีปัญหาการใช้มากในทุกด้าน มูลเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาการใช้มากประการหนึ่งคือ ความไม่พร้อมในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร กล่าวคือ ทางกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรใหม่ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2518 ซึ่งทางโรงเรียนมีเวลาเตรียมตัวก่อนโรงเรียนเปิดเพียง 3 เดือน ลักษณะเช่นนี้เป็นไปในทำนองเกี่ยวกับการประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา 2503 นับว่าเป็นการกระทำอย่างรวดเร็ว โดยที่ยังไม่ได้จัดทำวัสดุประกอบการใช้หลักสูตร คือ แบบเรียน คู่มือครู ตลอดจนอุปกรณ์การสอนให้ครบถ้วน โดยเฉพาะไม่ได้เตรียมครูให้พร้อมที่จะสอนเนื้อหาวิชาใหม่ ๆ และใช้วัสดุประกอบการใช้หลักสูตร เป็นเหตุให้การใช้หลักสูตรมีปัญหาซึ่งเรื่องนี้ได้กล่าวไว้ใน บทที่ 2 ผลการวิจัยที่บอกให้ทราบว่า การเตรียมพร้อมในการใช้หลักสูตรคือ

1. ขาดการเตรียมครู ซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรให้พร้อม ซึ่งพิจารณาได้จากรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ด้าน คือ

1.1 ในด้านเคยหรือไม่เคยร่วมประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ปรากฏว่า ผู้บริหาร หัวหน้าสาขาวิชา และเจ้าหน้าที่เคยอบรม สัมมนา เป็นส่วนใหญ่เท่านั้น ส่วนอาจารย์ผู้สอนมีจำนวนที่ไม่ได้รับการอบรม สัมมนา ถึงร้อยละ 61.26 แสดงให้เห็นว่าขาดความพร้อมในด้านการอบรมให้บุคลากรต่าง ๆ ได้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตร

1.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารและหัวหน้าสาขาวิชาประมาณครึ่งหนึ่งที่มียะยะเวลาปฏิบัติงานในปัจจุบันไม่เกิน 3 ปี โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ที่ประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และปฏิบัติงานในหน้าที่ไม่ถึง 1 ปี มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ

ประมาณ 40 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนมีจำนวนเกือบครั้งที่เพิ่งเริ่มสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพิ่งปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ

1.3 คำนวณวิชาชีพ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 ใน 3 และหัวหน้าสายวิชาจำนวนเกินครึ่งที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี การที่ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชาที่มีวุฒิต่ำกว่าอาจารย์ผู้สอนอาจก่อให้เกิดปัญหาในการใช้หลักสูตรได้

แนวทางที่จะแก้ไขปัญหาคำนี้คือ จัดให้มีการอบรมครูโดยเร่งด่วน เพื่อให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ และฝึกอบรมครูให้สามารถดำเนินการสอนตามหลักสูตรใหม่ รวมทั้งเพิ่มจำนวนครูผู้สอนที่มีวุฒิทางวิชาชีพ และมีความรู้ ความสามารถในการสอนตามหลักสูตรใหม่

2. ขาดการเตรียมพร้อมในเรื่องวัสดุประกอบการใช้หลักสูตร อันได้แก่เอกสารหลักสูตร จากการศึกษา พบว่าขาดแคลนเอกสารหลักสูตร เกือบทุกประเภท ที่มีปัญหาการขาดแคลนมากที่สุดคือ หนังสืออ่านประกอบ คู่มือประเมินผลการเรียน ซึ่งเรื่องนี้กรมวิชาการกำลังดำเนินการแก้ไข ด้วยการจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรเพิ่มขึ้น ตัวอย่างเช่น ประมวลการสอน ในระยะแรกมีปัญหาเรื่องไม่มีประมวลการสอน พอมาถึงระยะปลายปี 2518 ประมวลการสอนวิชาต่าง ๆ มีเพิ่มขึ้นมาก ซึ่งคาดว่าจะครบทุกวิชาในระยะอันใกล้ และเพื่อให้ปัญหานี้ลดลงไป จึงใคร่ขอเสนอแนะแก่กรมวิชาการดังต่อไปนี้

(1) จัดทำเอกสารหลักสูตรเพิ่มขึ้นและแจกเพิ่มเติมไปยังโรงเรียนต่าง ๆ เพราะเท่าที่ได้รับแจกไปแล้วมีจำนวนไม่พอเพียงแก่การใช้

(2) แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ ควรจัดทำเพิ่มขึ้น โดยเร่งด่วนโดยเฉพาะวิชาที่เปิดสอนใหม่ และแจกให้ห้องสมุดเพื่อให้เพียงพอแก่การใช้

3. ขาดการเตรียมพร้อมในสถานศึกษา วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนตามหลักสูตรใหม่ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า ทุกสายวิชามีปัญหาการขาดแคลนสถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์ เกือบทุกประเภท สายวิชาที่น่าจะนำมาอภิปราย คือ สายวิชาพลานามัย ตามหลักสูตรใหม่จัดให้เป็นวิชาบังคับ ซึ่งเดิมวิชาพลานามัยไม่มีสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงเกิดปัญหาการขาดแคลนสถานที่ เช่น โรงพลศึกษา สนามแบดมินตัน จากผลการวิจัยเกือบไม่มีเลย นอกจากนี้อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกกีฬา กรีฑา และกิจกรรมเข้าจังหวะก็ประสบปัญหาการขาดแคลนมาก สำหรับสายวิชาวิทยาศาสตร์ จะมีปัญหาในเรื่องนี้ในโรงเรียน

ที่ไม่เคยเปิดสอนวิทยาศาสตร์ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาก่อน เช่นโรงเรียนที่เปิดแผนกศิลปะ
อย่างเดียวนอกจากนี้สายวิชาที่จะมีปัญหาการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่มากอีกสายหนึ่งคือ
ศิลปะปฏิบัติ เพราะสายวิชานี้ต้องมีโรงฝึกงาน ห้องปฏิบัติการในรายวิชาที่เปิดสอนเช่น ห้องปฏิบัติการ
พานิชกรรม และต้องมีเรือนเพาะชำ วัสดุฝึกงาน เครื่องจักรกล และเครื่องมือโรงงาน

ขอเสนอแนะ ในการแก้ไขปัญหาดังนี้ให้ลดน้อยลงควรดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (1) กระทรวงศึกษาธิการจะต้องเพิ่มงบประมาณการก่อสร้างและค่าใช้จ่ายสอยให้แก่
โรงเรียนที่มีปัญหาและไม่อาจแก้ปัญหาในทางอื่นก่อน
- (2) ให้โรงเรียนที่มีความพร้อม โดยเฉพาะโรงเรียนในโครงการมัธยมแบบประสม
ช่วยเหลือแก่โรงเรียนที่มีปัญหา เช่น ให้ใช้โรงฝึกงาน เครื่องจักรกล และเครื่องมือโรงงาน
- (3) ให้โรงเรียนได้ใช้สถานที่ที่มีในท้องถิ่น เช่น โรงเรียนที่อยู่ใกล้สนามกีฬา จังหวัด
อาจจะขอให้เป็นประโยชน์ในการสอนวิชาพลานามัย
- (4) ส่งเสริมให้มีการลงทะเลียนระหว่างโรงเรียนที่อยู่ใกล้กันและมีคามพร้อม
ในค่านสถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์ในการสอนในรายวิชานั้น ๆ

อภิปรายปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน

จากผลการวิจัยปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน สิ่งที่น่าจะนำมาอภิปราย คือ

1. คำนการบริหารบุคลากร ในเรื่องปัญหาจำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านต่างๆ
มีไม่เพียงพอ ปัญหาเรื่องนี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนการใช้หลักสูตรใหม่แล้ว ดังปรากฏจากผลของการสำรวจ
ที่กล่าวแล้วใน บทที่ 2 แต่การขาดแคลนจำนวนบุคลากรยิ่งมากขึ้นเมื่อใช้หลักสูตรใหม่ เพราะหลักสูตร
ใหม่เป็นหลักสูตรกว้าง มีวิชาเลือกไว้อย่างมากมาย ถ้าจะเปิดทุกโปรแกรมแล้วจะต้องใช้บุคลากรเป็น
จำนวนมาก ความจำกัดในเรื่องนี้ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่สามารถสนองความมุ่งหมายของหลักสูตร
ได้เต็มที่

2. คำนการบริหารอาคาร สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ จากผลการวิจัย พบว่า หนังสือ
หลักสูตร และเอกสารชุดคู่มือประกอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนไม่เคยได้รับการอบรมเป็น
ส่วนใหญ่ ทำให้มีปัญหาการใช้หลักสูตรมากขึ้น เพราะครูขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรใหม่ จาก

การสอบถามบุคลากรบางคนในโรงเรียนที่เป็นประชากรและเขตการศึกษาแล้วว่า กรมวิชาการส่งไปไหนอย่างมาก ไม่พอเพียงแก่การใช้

3. ด้านการบริหารวิชาการ มีผลสืบเนื่องมาจากการขาดแคลนจำนวนบุคลากรและอาคารสถานที่ ประกอบกับขาดการสำรวจเรื่องอาชีพในท้องถิ่น ทำให้ไม่สามารถจัดโปรแกรมการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น และจัดหลักสูตรหมวดวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนได้

4. ด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งผลการวิจัย พบว่า การเรียนในระบบหน่วยกิตทำให้เกิดปัญหาด้านการปกครองมากขึ้น จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนบางท่าน บอกว่าที่มีปัญหาเพราะการเรียนระบบหน่วยกิตทำให้ขาดความใกล้ชิดระหว่างครูกับศิษย์ และถ้าระเบียบวัดผลยังกำหนดว่าจะเรียนบางวิชาได้ต้องผ่านวิชาใดวิชาหนึ่งก่อน นักเรียนที่ไม่ผ่านวิชานั้นก็จะลงทะเบียนเรียนวิชาต่อไปไม่ได้ ทำให้มีเวลาว่างอันจะก่อให้เกิดปัญหาการปกครองได้ ผู้บริหารโรงเรียนบางท่านให้ทรรศนะว่าการเรียนระบบหน่วยกิตกลับทำให้เกิดปัญหาการปกครองลดลงในแง่ที่ว่า การเรียนระบบเดิมเรียนไปแล้วจนเกือบจะสิ้นปีการศึกษา ยังไม่แน่ใจว่าสอบได้ นักเรียนบางคนหมดความหวังก็เลยไม่สนใจเรียนกลับประพฤติให้เกิดปัญหาการปกครอง แต่เรียนในระบบหน่วยกิต ถ้านักเรียนสนใจและตั้งใจเรียนแล้วโอกาสที่จะสอบไม่ผ่านมีน้อยมาก เพราะการตัดสินใจตกอยู่ที่ตัวระดับคะแนนเท่ากับ 1

ส่วนเรื่องการทำนโยบายนโยบายร่วมกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่มที่มีปัญหามาก ทั้ง ๆ ที่กลุ่มโรงเรียนเขตการศึกษา 6 มีการประชุมเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งเรื่องนี้อาจจะเป็นเพราะว่า เพิ่งมีการบริหารการวัดหลักสูตรระดับกลุ่มโรงเรียน ในการกำหนดนโยบายร่วมกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่มอาจขัดแย้งกับระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ จึงมีความจำเป็นต้องหารือกระทรวง เพื่อหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้งในระหว่างรอคำตอบจากกระทรวง อาจจะต้องกำหนดอย่างหนึ่งอย่างใดไปก่อน จึงอาจก่อให้เกิดปัญหาได้ นอกจากนี้กลุ่มโรงเรียน ของเขตการศึกษา 6 เพิ่งออกระเบียบการของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2518

ขอเสนอแนะ เพื่อลดปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่น้อยลง จึงใคร่ขอเสนอแนะดังนี้

1. กรมเจ้าสังกัดควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายให้มากขึ้นโดยเร็ว โดยเฉพาะอาจารย์ควรมีวุฒิทางวิชาชีพที่จะสนองการจัดโปรแกรมการเรียน

ตามหลักสูตรใหม่ โดยในระยะที่งบประมาณอาจจางค์วยเงินบำรุงการศึกษา

2. ในค่านหลักสูตร และเอกสารหลักสูตร กรมวิชาการต้องจัดทำให้พอเพียงแก่การใช้ของโรงเรียน

3. ควรสำรวจค่านวิชาชีพในท้องถิ่น เพื่อหาทางจัดโปรแกรมให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น

4. เพื่อให้เกิดความพร้อมในการที่จะเปิดวิชาชีพให้ตรงกับ ความสนใจ และความ ต้องการของผู้เรียน โรงเรียนในกลุ่มควรร่วมมือกัน โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ใกล้กันอาจวางแผนงานเปิดสอนวิชาชีพไม่ให้ตรงกัน แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนลงทะเลียนระหว่างโรงเรียนได้ นอกจากนี้โรงเรียนที่อยู่ในโครงการมัธยมแบบประสมจะมีส่วนช่วยในเรื่องนี้ได้มาก ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มโรงเรียน จะดำเนินการ

5. เพื่อแก้ปัญหาที่ว่า การเรียนระบบหน่วยกิตทำให้เกิดปัญหาการปกครองนั้น ทำได้โดยตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มนักเรียนและการใช้บริการแนะแนวให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนให้ อาจารย์ผู้สอนได้สอดคล้องดูแลอบรมนักเรียนที่เรียนกับตน โดยสอดคล้องในระหว่างสอน

6. สำหรับการกำหนดนโยบายร่วมกันของกลุ่มโรงเรียน ควรกำหนดให้แน่นอน และกำหนดในสิ่งที่โรงเรียนในกลุ่มสามารถนำไปปฏิบัติได้โดยไม่เกิดปัญหา

อภิปรายปัญหาการใช้หลักสูตรของหมวดวิชา

ผลการวิจัยของหมวดวิชาต่าง ๆ พบว่าหัวหน้าสาขาวิชาและอาจารย์ผู้สอนประสบปัญหาการใช้หลักสูตรในระดับมีปัญหามากทุกหมวดวิชา ซึ่งปัญหาที่น่าจะนำมาอภิปราย มีดังนี้

1. การที่หัวหน้าสาขาวิชาให้ความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนต้องใช้ห้องเรียนธรรมดา แทนห้องเรียน ห้องพิเศษ และสถานที่โดยเฉพาะ เป็นส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นว่าขาดการเตรียมพร้อมในสิ่งเหล่านี้ ทำให้การเรียนการสอนไม่อาจบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ ตัวอย่าง เช่น หมวดวิชา พละนามัย ยังขาดโรงพลศึกษา สนามแบบคันทัน หรือหมวดวิชาศิลปะศึกษา และศิลปปฏิบัติมีความจำเป็นต้องมีห้องพิเศษเฉพาะวิชา ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า แม้จะมีแต่ก็ไม่พอเพียงแก่การใช้ โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เคยเปิดสอนแต่วิชาสามัญ จะมีปัญหาในเรื่องนี้มาก ส่วนโรงเรียนในโครงการมัธยมแบบประสม ย่อมมีความพร้อมในด้านนี้มากกว่า

2. การที่หัวหน้าสาขาวิชาประสบปัญหามากในเรื่องความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานของหมวดวิชา กับความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียนในสาขาวิชามากกว่าปัญหาอื่นนั้น คงเป็นเพราะเนื้อหลักสูตรเปลี่ยนแปลง มีการเปิดสอนในรายวิชาใหม่ ความจำเป็นในเรื่องการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และการจัดสถานที่ ห้องโถงสอคคสองโหลสอคคสองกับความเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร รวมทั้งการปรับปรุงหมวดวิชาของตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องใช้งบประมาณมากขึ้น โดยเฉพาะหมวดวิชาที่เปิดใหม่ เช่น พละนามัย ซึ่งไม่เคยเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือหมวดวิทยาศาสตร์ ศิลปะศึกษา และศิลปปฏิบัติ ส่วนในเรื่องความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียนก็เช่นกัน บางวิชามีการเปลี่ยนแปลง บางวิชาที่เพิ่งใหม่ขึ้นเช่น ประชากรศึกษา เมื่อนักเรียนไม่มีหนังสือแบบเรียนหรือมีแต่ไม่เพียงพอก็ยอมเกี่ยวข้องกับในเรื่องวิธีสอน คือ จำเป็นต้องใช้วิธีดรรบรรยายมากกว่าวิธีอื่นทั้ง ๆ ที่ลักษณะวิชาน่าจะใช้วิธีสอนอื่นที่ีเหมาะสมกว่าได้

สำหรับปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางค่านิยมการของหมวดวิชาที่เป็นปัญหามากรองลงมา นั้น สืบเนื่องมาจากหลักสูตรได้กำหนดให้นักเรียนต้องเรียน ภาคเรียนละไม่ต่ำกว่า 25 หน่วยกิต นอกจากผู้เรียนมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ภาคเรียน ซึ่งเรื่องนี้ได้กล่าวไว้ใน บทที่ 2 เมื่อเป็นเช่นนี้ ในแต่ละภาคเรียนนักเรียนจะไม่มีเวลาด่างในการที่จะจัดกิจกรรมส่งเสริมทางค่านิยมการของหมวดวิชาได้ โดยเฉพาะถ้าเป็นวิชาภาคปฏิบัติ รายวิชาที่มีค่า 1 หน่วยกิต ต้องใช้เวลาเรียนและฝึกปฏิบัติ 2 ถึง 3 คาบต่อสัปดาห์ ยิ่งทำให้ต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้น

3. ผลการวิจัย พบว่าผู้ให้หลักสูตรอันหมายถึงอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่างๆประสบปัญหามากในการใช้หลักสูตร เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

3.1 ความมุ่งหมาย การที่อาจารย์ผู้สอนเกือบทุกวิชาประสบปัญหาการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอน นั้น อาจจะเป็นเพราะการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็นเรื่องใหม่ อาจารย์ผู้สอนที่สำเร็จการศึกษามานานแล้ว ถ้าไม่สนใจติดตามข่าวความเคลื่อนไหวทางการศึกษาแล้ว จะไม่เข้าใจและไม่มีความรู้ในเรื่องนี้เลย ประกอบกับครูอาจารย์ส่วนใหญ่ ซึ่งได้จากผลการวิจัยว่าไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่เลย จึงทำให้ไม่สามารถเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมได้ นอกจากนี้ลักษณะของเนื้อหาวิชาบางอย่าง เขียนความมุ่งหมายออกมาเป็นเชิงพฤติกรรมยาก เช่น เรื่องความซาบซึ้งในวรรณคดี หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิด

3.2 เนื้อหาวิชา ปัญหาที่หลายหมวดวิชาประสบปัญหามากเหมือน ๆ กัน คือ ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า ปัญหาในข้อนี้เป็นผลมาจากหลักสูตร กำหนดให้นักเรียน เรียนไม่น้อยกว่า 25 หน่วยกิต ในแต่ละภาคเรียน นอกจากเรียนไปแล้ว 3 ภาคเรียน ดังใดกล่าว มาแล้ว ทำให้นักเรียนต้องเรียนเต็มเวลา ไม่มีเวลาที่จะค้นคว้าในห้องสมุด ถ้าอาจารย์ในแต่ละ รายวิชาต่างคนต่างให้งานแก่นักเรียนมากแล้ว ยิ่งทำให้เกิดปัญหาข้อนี้

ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ที่หลายหมวดวิชาประสบปัญหามากรองลงมาคือ เนื้อหาวิชาที่ กำหนดไว้ในหลักสูตร กับเวลาที่สอน ซึ่งก็เป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2516 เป็นการเปลี่ยนโครงสร้าง ส่วนเนื้อหาวิชาเกือบไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อเปลี่ยน จากระบบ 3 ภาคเรียน มาเป็นระบบทวิภาค แต่พยายามให้นักเรียนเรียนเนื้อหาให้ได้มากกว่าเดิม จึงทำให้เกิดปัญหาว่าจะสอนไม่ทันเท่าที่เวลามีอยู่

นอกจากนี้มีปัญหาของบางหมวดวิชาที่เป็นปัญหามาก น่าจะนำมาอภิปรายคือ

หมวดวิชาภาษาไทย ปัญหาเรื่องการจัดหลักสูตร มิได้แบ่งเนื้อหาวิชาวรรณคดี ในวิชา ภาษาไทย บังคับออกเป็นรายวิชาอย่างชัดเจน ปัญหาข้อนี้เกิดขึ้นก่อนที่จะทำประมวลการสอน ซึ่ง โรงเรียนต่าง ๆ ใ้ติดตามไปยังกรมวิชาการ สำนักงานทดสอบ กรมวิชาการ ได้รวบรวมมติของที่ ประชุมผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนทั่วประเทศตอบให้ทราบ เมื่อเดือนมกราคม 2519 ว่า ประมวลการ สอนได้แยกเนื้อหาวิชาวรรณคดีไว้แล้ว เว้นแต่หนังสือที่กรมวิชาการประกาศใช้ เป็นแบบเรียนหลังจาก การจัดทำประมวลการสอน เช่นนั้นครูมักวิ่งวุ่นไม่ต้องสอนออก แล้วเพิ่มหนังสือเลือกเรียนแทนที่ได้ ปัญหา ข้อนี้เป็นอันว่าน่าจะหมดไป

หมวดวิชาพลานามัย เกี่ยวกับการ เปิดวิชาบังคับและวิชาเลือก ปัญหาข้อนี้เป็นเพราะ วิชาพลานามัย เพิ่งเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนบุคลากร อาจมีไม่เพียงพอ จากการ สำรวจปัญหาพบว่าบางโรงเรียนมีผู้สอนเพียงคนเดียว ฉะนั้นต้องสอนวิชาบังคับอยู่แล้ว การเปิดวิชา เลือกจึงอาจจะทำไม่ได้ นอกจากนี้การ เปิดวิชาเลือกต้องลงทุนมาก เช่น แคมมินตัน เทเบิลเทนนิส ถ้าจะเปิดแต่กีฬาฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ก็อาจจะไม่สนองความต้องการของผู้เรียนได้ บาง วิชาต้องลงทุนเรื่องสถานที่ เช่น มวย ยิมนาสติก วายน้ำ ฉะนั้นในระยะแรกของการใช้หลักสูตรจึงน่า จะมีปัญหามากในเรื่องนี้

3.3 การนำหลักสูตรไปใช้ อันได้แก่การสอน ปัญหาที่จะนำมาอภิปราย คือ

3.3.1 วิธีสอน ผลการวิจัยออกมาสอดคล้องกับความเป็นจริงตามลักษณะวิชา คือ วิชาทักษะ ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ พละนามัย ใช้วิธีบรรยายฝึกทักษะ และฝึกปฏิบัติมาก วิชาสังคมศึกษากับวิทยาศาสตร์ ใช้วิธีแบ่งกลุ่มคนควา บรรยายและปฏิบัติการทดลองมาก วิชาศิลปะศึกษากับศิลปปฏิบัติใช้วิธีฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะ และบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในเรื่องนี้ตอนแรกคิดว่าน่าจะเกิดปัญหา เพราะมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของหลักสูตร

3.3.2 ในเรื่องความเพียงพอของสถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนที่ใช้ในการสอนตามหลักสูตรใหม่มีปัญหาการขาดแคลนมาก ซึ่งจากการสรุปผลการสำรวจปัญหา ครั้งที่ 1 โครงการติดตามผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 ของกองวิจัยทางการศึกษากรมวิชาการ ได้กล่าวว่แม้จะไม่ใช้หลักสูตรใหม่ ก็มีปัญหาเรื่องนี้ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อใช้หลักสูตรใหม่ ปัญหาเรื่องความไม่เพียงพอของสถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์จะเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วคือ บางวิชาเพิ่งเปิดสอน และหลักสูตรเปิดไว้กว้างโดยจัดวิชาไว้ให้เลือกเรียนตามความสนใจ จึงจำเป็นต้องมีสถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์เพิ่มขึ้น

3.3.3 ปัญหาเกี่ยวกับการสอนในหมวดวิชาคือ
หมวดวิชาภาษาไทย ปัญหาเกี่ยวกับการที่หลักสูตรกำหนดให้มีการฝึกทักษะทั้ง 4 ในช่วงเวลาเรียนทุกคาบเวลา มีปัญหามากคงเนื่องมาจากความสามารถในการสอนของครู และเวลาที่กำหนดให้น้อย เนื้อหาต้องเรียนมีมาก
หมวดวิทยาศาสตร์ มีปัญหามากเกี่ยวกับ การสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา ซึ่งมีปัญหาจากเวลาที่น้อยไป โดยเฉพาะการทดลอง ซึ่งน่าจะเพิ่มคาบเวลาในภาคปฏิบัติ

หมวดคณิตศาสตร์ มีปัญหาเรื่องความเพียงพอของเวลาที่ใช้ทำงานของนักเรียน ที่เป็นปัญหาเพราะเป็นวิชาทักษะ มีแบบฝึกหัดให้ทำมาก และบางวิชามีเนื้อหามาก อาจต้องให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดนอกเวลา แต่อาจารย์ผู้สอนต้องใช้ เวลาตรวจมาก

3.4 การประเมินผล ตามความคาดหมายเรื่องการจัดระดับคะแนนตามระเบียบการวัดผลตามหลักสูตรใหม่ น่าจะก่อให้เกิดปัญหา แต่ผลการวิจัยออกมาว่ามีปัญหานาน้อย ทั้งนี้เพราะกลุ่มโรงเรียนของเขตการศึกษา 6 ได้จัดอบรมการวัดผล ประเมินผลถึง 6 ครั้ง จำนวนผู้ผ่านการอบรม 5 ครั้ง 860 คน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้เจ้าหน้าที่มีปัญหาน้อย เพราะครุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล นอกจากนี้การกำหนดสัดส่วนของคะแนนกลุ่มโรงเรียน เขตการศึกษา 6 ปีคข้อเสนอนั้นของกรมวิชาการ ส่วนรายละเอียดของคะแนนระหว่างภาคเรียน จะมีคะแนนทดสอบ กิจกรรม พฤติกรรม เป็นสัดส่วนอย่างไร และคะแนนปลายภาค จะสอบทฤษฎี ปฏิบัติ อย่างไร เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะกำหนด แต่ให้คล้อยตามระเบียบและข้อเสนอที่กำหนดไว้ การให้ระดับคะแนนก็เช่นเดียวกัน ให้แปลงคะแนนดิบเป็นคะแนนมาตรฐานอย่างไรก็อย่างหนึ่งก่อน แล้วจึงประเมินผลให้เป็นระดับคะแนน โดยให้โรงเรียนกำหนดเอง

ส่วนในการออกข้อสอบ ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองเป็นส่วนใหญ่ และในภาคเรียนที่ 2 กลุ่มโรงเรียน เขตการศึกษา 6 ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการจัดทำข้อสอบรวม โดยในระยะแรกจะทำในวิชาบังคับก่อน เมื่อได้ผลดีและเป็นที่ยอมรับจะทำในวิชาเลือกที่มีโรงเรียนเลือกเรียนมาก การทำข้อสอบรวมของกลุ่มเป็นการบริการไม่ใช่มบังคับ ทั้งนี้เพื่อให้ครูมีเวลาเตรียมการสอนและปรับปรุงการสอน ไม่ต้องเสียเวลาออกข้อสอบ และเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน นำผลวิเคราะห์มาปรับปรุงการสอน ลดค่าใช้จ่ายในการทำข้อสอบ วิธีจัดทำเริ่มด้วยการทำเค้าโครงข้อสอบแล้วให้โรงเรียนสมาชิกแก้ จากนั้นแบ่งให้โรงเรียนที่จะใช้ออกข้อสอบโดยยึดเนื้อหาจากหลักสูตร ตรวจสอบแก้ไขแล้วจึงพิมพ์

ข้อเสนอแนะ จากการอภิปรายผลการวิจัย เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของหมวดวิชาต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว เพื่อช่วยแก้ปัญหาได้บรรเทาลง จึงใคร่ขอเสนอแนะดังนี้

1. เกี่ยวกับห้องเรียน ห้องพิเศษ และสถานที่ ในระยะที่ใช้หลักสูตรใหม่อาจต้องใช้ห้องเรียนธรรมดา ก่อน สำหรับเรือนเพาะชำ แปลงสาธิต โรงเรียนอาจดำเนินการทำได้เพราะไม่ต้องรอนงบประมาณ ส่วนห้องพิเศษอื่น ๆ เช่นห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ และห้องปฏิบัติการทางคหกรรมศาสตร์ ต้องรอนงบประมาณเพื่อจัดให้มีขึ้น

2. เกี่ยวกับงบประมาณไม่พอเพียง โรงเรียนจะต้องจัดทำงบประมาณเพื่อเสนอกรมสำหรับในปีการศึกษา 2519 เพื่อกรมจะได้จัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละโรงเรียน

3. เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการของหมวดที่เป็นปัญหาในเรื่องไม่มีเวลาว่างที่จะจัดกิจกรรม อาจแก้ไขโดยเพิ่มคาบเวลาเรียนในแต่ละสัปดาห์ และส่งเสริมใหม่กิจกรรมในวันหยุดเรียน

4. เกี่ยวกับปัญหาการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอน แก้ไขโดยจัดอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจ และทดลองปฏิบัติในระหว่างปีภาคเรียน จะทำให้ปัญหาเรื่องนี้หมดไป

5. ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา กรมวิชาการควรจัดให้มีการสัมมนาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในแต่ละหมวดวิชา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียนและอาจจัดให้มีช่วงเวลาสำหรับคนควาด้วย นอกจากนี้อาจจะต้องเพิ่มจำนวนบุคลากรในหมวดวิชาที่จำเป็นเช่น พละนาณัย ศิลปะปฏิบัติ เพื่อให้สามารถเปิดวิชาได้กว้างขวางขึ้น

6. ปัญหาเกี่ยวกับวิชาภาคปฏิบัติ เช่น วิทยาศาสตร์ กรมวิชาการได้เสนอแนะในการแก้ปัญหาโดย โรงเรียนอาจใช้เวลาเพิ่มพิเศษอีก 1 คาบ ต่อสัปดาห์ หรืออาจจัดชั่วโมงวิทยาศาสตร์ทดลองไว้ก่อนท่ายก่อนหยุดพักหรือก่อนเลิกคอนเย็น และวิธีสุดท้ายคือ ให้ปรึกษากันในกลุ่มโรงเรียนว่าควรตัดเนื้อหาตอนใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีในรายวิชาที่เรียนมากนัก เช่น การแกว่งตุกลมนาฬิกา ใน

ว. 045

7. เนื่องจากปัญหาการใช้หลักสูตรของหมวดวิชาต่าง ๆ มีมาก จากการสำรวจปัญหา การใช้หลักสูตร หัวหน้าสายวิชาได้เสนอแนะโครงการปรับปรุงในหมวดวิชาเพื่อช่วยให้การใช้หลักสูตรใหม่ได้ผลดี ซึ่งแยกออกได้เป็นขอเสนอแนะโดยทั่วไป และแยกเป็นหมวดวิชาคือ

ขอเสนอแนะโดยทั่วไป เรียงลำดับความถี่ มีดังต่อไปนี้

1. ควรจัดอบรมครูทุกวิชาที่เปิดสอนตามหลักสูตรใหม่
2. ควรจัดอุปกรณ์และหนังสือแบบเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่
3. ควรจัดให้มีตำรา หนังสือคนควาสำหรับครูและคู่มือครู
4. ควรมีการจัดทำโครงการสอน และประมวลการสอนทุกวิชา
5. ควรเปลี่ยนแปลงเนื้อหาแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับเวลาเรียน
6. ศึกษานิตเทศก์ควรมานิตเทศการสอนในโรงเรียน

7. การบรรจุครูควรให้สอดคล้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน และมีจำนวนเพียงพอ
8. การประสานงานของกลุ่มโรงเรียนควรให้มากกว่านี้
9. ควรมีห้องเรียนเฉพาะวิชา
10. ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนา เพื่อแก้ปัญหาหลักสูตร
11. ควรให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ เพื่อสะดวกในการจัดโปรแกรม

ข้อเสนอแนะที่แตกต่างกันไปตามหมวดวิชาคือ

หมวดวิชาภาษาไทย เสนอแนะว่า ควรปรับปรุงหนังสือ แบบเรียนวรรณคดี เล่ม 4 (ท.401, ท.402)

หมวดวิชาสังคมศึกษา เสนอแนะว่า ควรมีผู้สอนคนเดียวในแต่ละรายวิชาเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการวัดผล และควรพิจารณาถึงเนื้อหา การวัดผล ในวิชาบังคับ

หมวดวิชาพลานามัย ให้เสนอว่า ควรเพิ่มสถานที่ งบประมาณและควรมีโรงพลศึกษา และควรแยกหน่วยกีฬาวินัย กับสุขศึกษา เป็นอย่างละ 1 หน่วยกิต

หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ เสนอแนะให้จัดอบรมครูสอนวิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรของสถาบัน และควรช่วยจัดหาอุปกรณ์วิทยาศาสตร์

หมวดวิชาคณิตศาสตร์ เสนอว่า ควรจัดศูนย์อุปกรณ์คณิตศาสตร์

หมวดวิชาภาษาอังกฤษ เสนอให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษา

หมวดวิชาศิลปศึกษา เสนอแนะว่า ควรจัดให้มีตัวอาคาร และวัสดุอุปกรณ์วิชาศิลปศึกษา และกระทรวงควรส่งเสริมวิชานี้ให้ทัดเทียมกับวิชาอื่น

หมวดวิชาศิลปปฏิบัติ ให้ขอเสนอแนะว่า ควรมีสถานที่เฉพาะของหมวดเป็นเอกเทศ เช่น ห้องพิมพ์ดีด โรงฝึกงานและจัดหาตำรา อุปกรณ์และเครื่องใช้ในการฝึกทางวิชาชีพให้พอเพียงแก่การใช้

อภิปรายการแก้ไขหลักสูตรของเจ้าหน้าที่

ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของเจ้าหน้าที่ที่นำมาอภิปรายร่วมกันได้แก่ ความเพียงพอของบุคลากรที่จะปฏิบัติในหน้าที่ มีปัญหามาก โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่แนะแนว เพราะการเรียนตามหลักสูตรใหม่เป็นระบบหน่วยกิต จัดโปรแกรมไว้มาก เพื่อให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เพราะฉะนั้นเจ้าหน้าที่แนะแนวจะมีบทบาทมาก และเนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมาก ทำให้บุคลากรมีไม่เพียงพอ สำหรับเจ้าหน้าที่วัดผล จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตลอดเวลา และต้องทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ทะเบียน เนื่องจากว่าการแก้ไขหลักสูตรใหม่ต้องมีบุคลากรเหล่านี้โดยเฉพาะ บางโรงเรียนเพิ่งแต่งตั้งตัวบุคคลให้ทำงาน ทำให้เกิดปัญหาการปฏิบัติงาน ส่วนเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำเป็นต้องขยายงานเพื่อสนองความต้องการของหลักสูตรใหม่ จึงต้องมีบุคลากรเพิ่มขึ้นเพื่อให้บริการ

ส่วนปัญหาที่ไม่อาจนำมาอภิปรายร่วมกัน ต้องแยกอภิปรายได้ดังนี้

1. ปัญหาของเจ้าหน้าที่แนะแนว เกี่ยวกับการขาดความร่วมมือจากครูปกครองและการให้ข้อมูลของบุคลากรในโรงเรียนเป็นปัญหามาก เพราะทำให้ไม่สามารถดำเนินการแนะแนวให้เกิดผลแก่นักเรียนได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับความถนัดและความสนใจของเด็ก ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการจัดเวลาเพื่อการแนะแนวมีความสำคัญมาก เนื่องจากผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนวส่วนใหญ่ที่สำรวจปัญหามาต้องทำการสอนด้วย ถ้าไม่จัดเวลาไว้เฉพาะจะทำให้ทำงานแนะแนวไม่ได้เต็มที่ บางครั้งเจ้าหน้าที่แนะแนวว่าง นักเรียนไม่ว่างก่อให้เกิดปัญหามาก นอกจากนี้ การจัดสถานที่เฉพาะในการให้บริการมีปัญหามากเช่นกัน ไม่เป็นไปตามหลักการแนะแนวที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 ซึ่งถ้าหากไม่มีสถานที่เฉพาะ บางครั้งเด็กอาจจะไม่กล้าที่จะเข้าไปขอบริการแนะแนว เพราะเกรงว่าคนอื่นจะรู้ปัญหาของตน ส่วนความเข้าใจเกี่ยวกับสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา ที่มีปัญหาเพราะเจ้าหน้าที่แนะแนวบางคนเพิ่งได้รับการแต่งตั้งและไม่เคยสนใจเรื่องนั้นมาก่อน ซึ่งปัญหานี้ในระยะต่อไปอาจจะมีปัญหาน้อยลง

2. ปัญหาของเจ้าหน้าที่ทะเบียน ที่มีปัญหาเรื่องแบบฟอร์มที่ใช้ในงานทะเบียน เพราะแบบฟอร์มบางอย่างที่กรมวิชาการกำหนดไม่สะดวกในการใช้ โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมาก ส่วนในเรื่องครุภัณฑ์ที่ใช้ในงานทะเบียนไม่เพียงพอ เช่น ตู้เก็บทะเบียนสะสม ซึ่ง

นักเรียนมีจำนวนมากขึ้น ความจำเป็นที่จะใช้ทรัพยากรเหล่านี้ย่อมมีมากขึ้นด้วย เพราะระเบียบ
 สดสม เป็น เอกสารสำคัญที่จะต้อง เก็บรักษาไว้

3. ปัญหาของเจ้าหน้าที่วัดผลคือ ความชัดเจน ของระเบียบการประเมินผล
 ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ไม่แน่ใจว่าปฏิบัติอย่างไรจึงจะเป็นการถูกต้อง นอกจากนี้ระยะเวลาที่ครูส่ง
 ผลการเรียนของนักเรียนล่าช้ากว่ากำหนด ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลอยช้าไปด้วย
 ประกอบกับเจ้าหน้าที่วัดผลก็ต้องสอนด้วย ทำให้ไม่มีเวลาว่างที่จะทำงานให้เสร็จโดยเร็วได้

4. ปัญหาของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ที่มีปัญหามากคือ จำนวนหนังสือประกอบ
 การเรียนตามหลักสูตรใหม่ เพราะเพิ่งประกาศใช้หลักสูตรหนังสือประกอบที่จัดทำขึ้นยัง
 มีจำนวนน้อย ห้องสมุดไม่อาจหาซื้อได้ และหนังสือที่ออกมาก็มีราคาแพง ประกอบกับงบประมาณ
 ที่ได้รับไม่พอเพียง ทำให้ไม่อาจจัดบริการห้องสมุดให้สนองการใช้หลักสูตรใหม่ได้ โดยเฉพาะ
 ในการใช้หลักสูตรใหม่ ซึ่งเปิดวิชาเลือกไว้อย่างมาก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการซื้อ
 การดำเนินงาน และขยายขนาดของห้องสมุดให้กว้างออกไปเพื่อให้สะดวกสบายและพอเพียงแก่
 ผู้ใช้

ขอเสนอแนะ จากผลการวิจัยที่อภิปรายมานี้มีแนวทางที่จะช่วยให้ปัญหาการใช้ของ
 เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ลดน้อยลงไปได้คือ

1. เรื่องจำนวนบุคลากร ควรได้ขออัตราเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เพิ่มเติมในปี
 การศึกษาใหม่ ในระหว่างนี้อาจจะหาอาสาสมัครจากอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ ความสนใจใน
 เรื่องเหล่านี้ได้มาช่วยปฏิบัติงาน และเพื่อเป็นการแบ่งเบางาน เช่น การวัดผลการศึกษา และ
 งานทะเบียน อาจตั้งเป็นคณะกรรมการเพื่อช่วยกันปฏิบัติงาน ในระยะที่มีการคิดคะแนนเฉลี่ย
 บันทึกลงในทะเบียน ถ้ามีผู้ช่วยเหลือจะทำให้งานดำเนินไปได้รวดเร็วขึ้น นอกจากนี้ควรลด
 ชั่วโมงการสอนของเจ้าหน้าที่ทั้ง 4 คนในให้น้อยลงที่จะเอื้อต่อการทำงานในหน้าที่มากขึ้น

2. เรื่องแบบฟอร์มที่ใช้ในงานทะเบียน จากการตอบปัญหาที่สำนักงานทดสอบ
 กรมวิชาการ ที่ได้จากมติของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนทั่วประเทศ อนุญาตให้โรงเรียนได้คิด
 แบบฟอร์มที่ใช้ในงานทะเบียนขึ้นใช้เองได้ ยกเว้นแบบใบรับรองผลการเรียน (Transcript)
 ที่ให้คงแบบของกรมวิชาการไว้ ส่วนครุภัณฑ์ที่ใช้ในงานทะเบียน ควรหารือกับผู้บริหารเพื่อจัดหา
 มาใช้ให้พอเพียงแก่ความจำเป็น

3. ปัญหาความชัดเจนของระเบียบการประเมินผล ควรตกลงกับโรงเรียนในกลุ่มแล้วหรือไปยังกรมวิชาการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง ซึ่งระเบียบบางอย่าง กรมวิชาการได้เปลี่ยนแปลง เช่น เงื่อนไขรายวิชาต่อเนื่องชนิดผ่านก่อน กระทรวงได้ประกาศเปลี่ยนแปลงคือ จะเรียนรายวิชาต่อเนื่องได้เมื่อศรรายวิชาต้นๆ ไม่นเกิน 1 รายวิชา เช่น จะเรียนรายวิชาที่ 3 ได้เมื่อได้รายวิชาที่ 1 และ 2 หรือศรรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งเพียงรายวิชาเดียว ทั้งนี้ยกเว้นหมวดวิชาที่พิเศษประเภทธุรกิจ นอกจากนี้ในเรื่องครูส่งผลการเรียนของเด็กต่ำกว่าที่กำหนด อาจแก้ไขได้โดยหารือกับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อหาทางแก้ไขในเรื่องนี้

4. ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนหนังสือประกอบการเรียนตามหลักสูตรใหม่ของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จะพบว่าบางวิชาไม่มีตำราเรียน เช่น วิทยาศาสตร์ ประชากรศึกษา ส่วนที่มีเช่น ศาสนาสากล ปัญหาสังคมไทย ลัทธิการเมือง ก็มีจำนวนไม่เพียงพอ เนื่องจากการใช้หลักสูตรใหม่ จำเป็นต้องใช้งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือมาก แต่งบประมาณมีจำกัด ทำให้จำนวนหนังสือไม่พอเพียง หนังสือประกอบการเรียนในบางวิชาที่แพงเช่น ตำราภาษาฝรั่งเศส ส่วนในเรื่องความคับแคบของห้องสมุด กับการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในงานห้องสมุด ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจเรื่องนี้มาก เพราะการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ ห้องสมุดมีบทบาทมาก

นอกจากข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้แล้ว เพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหวของกลุ่มโรงเรียน เขตการศึกษา 6 ซึ่งได้วางโครงการเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรให้เกิดผลไว้ ดังจะได้กล่าวต่อไป

โครงการกลุ่มโรงเรียน เขตการศึกษา 6

จากผลการวิจัย พบว่าการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ยกเว้นโรงเรียนในโครงการมัธยมแบบประสม มีปัญหาจาก กลุ่มโรงเรียนเองก็พยายามวางแผนงานเพื่อให้การใช้หลักสูตรใหม่เกิดผล จึงได้คิดโครงการต่าง ๆ ขึ้น 8 โครงการ ในปีงบประมาณ 2519 เพื่อเสนอ

ประชุมกลุ่ม คือ

1. โครงการงานประจำ คือ การปฏิบัติงานในสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ใต้แกงาน สารบรรณ การทำเอกสารประกอบการประชุม นอกจากนี้มีการประชุมกลุ่มโรงเรียนตามปกติ เดือนละ 1 ครั้ง
2. โครงการจัดทำกำหนดเนื้อหาการสอน เพื่อให้ครูได้มีคู่มือในการสอน ครบตามกำหนดหลักสูตร และช่วยในการใช้ข้อสอบรวม ซึ่งบริการทั้งระหว่างภาค และปลายภาค ตลอดจนช่วยให้ผู้บริหารและฝ่ายวิชาการ ติดตาม ควบคุม ช่วยเหลือใ้สะดวก จึงได้วางโครงการทำเอกสารกำหนดเนื้อหาการสอน ซึ่งแบ่งเนื้อหาเป็นสัปดาห์ ในรายวิชา ที่ใช้ร่วมกัน แจกครูผู้สอนทุกคนให้ใช้ในปีการศึกษา 2519
3. โครงการวิจัยเพื่อการปรับปรุงการดำเนินงานในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลและความรู้ที่เชื่อถือได้และตรงตามจุดมาประกอบการพิจารณา คำเนิงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่าให้โครงการวิจัยที่เป็นประโยชน์ อย่างน้อย 1 เรื่อง
4. โครงการบริการการทดสอบ โดยให้กลุ่มมีข้อสอบบริการโรงเรียน ซึ่งอาจเป็นข้อสอบความถนัด ข้อสอบวินิจฉัยขอบพรวงเป็นรายวิชา ข้อสอบรวมบางรายวิชา ระหว่างภาค ปลายภาค และข้อสอบมาตรฐานวัดผลสัมฤทธิ์เป็นรายวิชา ทั้งนี้เพื่อช่วยส่งเสริม ประสิทธิภาพการสอน ให้ความรู้ วัฒนแก่ครู แบ่งเบาภาระของครู และประหยัดค่าใช้จ่าย
5. โครงการบริการแนะแนวการศึกษา ควบบริการจัดบริการ ช่วยเหลือโรงเรียน ในการแนะแนวการเรียนและอาชีพ ในปีการศึกษา 2519 อย่างน้อยโรงเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการเสริมกำลังในการแนะแนวนักเรียน ของโรงเรียน
6. โครงการเสริมสร้างความประพฤติที่ดีและให้เข้าใจการรักษาความมั่นคงของชาติ แก่นักเรียน โดยให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับการอบรม หรือให้ความรู้โดยวิธีต่าง ๆ ในเรื่องเหล่านี้ แก่โรงเรียนในกลุ่มอย่างน้อยโรงเรียนละ 1 ครั้ง

7. โครงการประชุมสัมมนาฝ่ายวิชาการและวัดผลของโรงเรียน เพื่อให้ฝ่ายวิชาการและวัดผลของโรงเรียนประชุม พบปะ หรือเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในการปฏิบัติที่ผ่านมา ทาวิธีส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและวางแนวทางในการทำงานบางอย่างร่วมกัน เช่น อุปกรณ์ คู่มือครู

8. โครงการประสานงานกิจกรรมนักเรียนร่วมกัน อย่างน้อย 1 อย่าง อาจจะเป็นการแข่งขันกีฬา แสดงดนตรี การจัดงานกันเอง ของชุมนุมใดชุมนุมหนึ่งระหว่างโรงเรียน การพัฒนาการเพื่อช่วยชุมชน หรือการจัดนิทรรศการ

ขอเสนอแนะสำหรับผู้ที่ทำการวิจัยต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่อย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ทราบปัญหาในทุกด้าน ฉะนั้นถ้าจะมีการวิจัยต่อไปควรจะทำเฉพาะเจาะจงลงไป เช่น ปัญหาการใช้หลักสูตรในแต่ละรายวิชา หรือหมวดวิชาโดยทำให้ละเอียดและลึกลงไปในเรื่องนั้น ๆ หรืออาจจะทำวิจัยเรื่องความร่วมมือระหว่างโรงเรียนในกลุ่ม เป็นต้น

2. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้หลักสูตรยังไม่อยู่ตัว ที่ทำการวิจัยเป็นเพราะยังไม่มีหน่วยใดทำ แต่มีความจำเป็นที่จะทราบว่ามีปัญหาอะไรบาง เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาให้การใช้หลักสูตรใหม่เกิดผลขึ้น เพราะฉะนั้นเมื่อหลักสูตรอยู่ตัวแล้ว อาจจะทำวิจัยเช่นนี้ซ้ำได้อีก เพื่อเปรียบเทียบว่าปัญหาใดบ้างที่เกิดขึ้นแล้วหมดไป ปัญหาใดบ้างที่ยังคงมีอยู่ และปัญหาใดบ้างที่เป็นปัญหาใหม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มโรงเรียน เขตการศึกษา 6 จะได้นำเอาผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย